

Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

m.registrator@regeringskansliet.se
annika.lofgren@regeringskansliet.se

Remissvar om utredningen om styrmedel för att förebygga
uppkomst av avfall i syfte att främja en cirkulär ekonomi, dir.
2016: 3

Sammanfattning

- Kemikalieinspektionen instämmer i utredningens bedömningar vad gäller problembilden om att den linjära ekonomin inte är hållbar och att det i sin tur leder till att de livsuppehållande ekosystemen är hotade. Kemiska ämnen är en självklar del av resurshanteringen och i vissa fall, när det handlar om farliga ämnen, kan de utgöra ett hinder för en cirkulär ekonomi.
- Kemikalieinspektionen har synpunkter på och saknar viktiga delar i beskrivningen av befintliga svenska och internationella mål för arbetet med en cirkulär ekonomi. Exempelvis saknas en beskrivning av etappmålet om giftfria och resurseffektiva kretslopp, vars åtgärder skapar förutsättningar för en cirkulär ekonomi.
- Kemikalieinspektionen delar inte beskrivningen om att de globala hållbarhetsmålen innehåller mer av *hur* målen ska uppnås jämfört med de svenska miljömålen. Miljökvalitetsmålet Giftfri miljö och etappmålen för farliga ämnen anger hur föroreningar i miljön och skadliga hälso- och miljöeffekter orsakade av farliga ämnen ska kunna förebyggas. Det framgår inte av Agenda 2030. Vår bedömning är därför, i motsats till utredningen, att hållbarhetsmålen inte är tillräckligt konkreta för att kunna vägleda i hur målen ska uppnås avseende kemikalier.
- När det gäller förslaget att tillsätta en delegation är det enligt Kemikalieinspektionen viktigt att en eventuell ny delegation kan tillföra ett unikt mervärde och att gränsdragningar mellan myndigheter och andra samlande initiativ, såsom exempelvis Agenda 2030-delegationen, tydliggörs.
- Kemikalieinspektionen delar slutsatsen att arbetet med en bättre resurshushållning och cirkulär ekonomi i stort inte enbart kan inriktas på nationell nivå utan behöver ske inom EU och internationellt.

- Kemikalieinspektionen ställer sig positiv till åtgärder för förebyggande av avfall som också handlar om att minska av innehållet av skadliga ämnen i material och produkter. Vi anser att utfasning av särskilt farliga ämnen och information om kemikalieinnehållet i material och varor är förutsättningar för att förebygga avfall och att skapa cirkulära ekonomier.

Utredningens förslag till styrmedel

- Kemikalieinspektionen är positiv till att styra från konsumtion av varor till konsumtion av tjänster och att ägandet därmed flyttas från konsumenter till leverantörer såsom avsikten är med hyberavdraget. Vi är dock tveksamma till om förslaget om att begränsa avdraget för att hyra och leasa till ett år bidrar till önskvärd effekt (kap 15).
- Kemikalieinspektionen tillstyrker förslaget att ge kommunerna i uppdrag att underlätta för hushållen att förebygga avfall (kap 16).
- Kemikalieinspektionen tillstyrker förslaget om att förebygga avfall i statliga och kommunala verksamheter (kap 17).
- Kemikalieinspektionen tillstyrker förslaget om att förstärka rätten att reklamera undermåliga produkter (kap 18).
- För att förstärka konsumenters skydd mot särskilt farliga ämnen föreslår Kemikalieinspektionen att det ska vara ett tillräckligt skäl för att häva köpet under den aktuella reklamationstiden om varan innehåller ett särskilt farligt ämne eller om en leverantör underlåter sin skyldighet att inom 45 dagar informera konsumenten om innehåll av särskilt farliga ämnen på kandidatförteckningen enligt Reach (kap 18).
- Kemikalieinspektionen tillstyrker förslaget i 19.2.3 om att myndigheter ska vägleda relevanta målgrupper avseende när återanvändning av varor bör undvikas.
- Kemikalieinspektionen tillstyrker förslaget i 19.2.4 om att utreda oklarheter i EU:s produktregler vid handel av begagnade produkter.

Synpunkter

Kemikalieinspektionen lämnar synpunkter på utredningens bedömningar i del I och del II. För de styrmedel som föreslås i del II har några förslag direkt påverkan på Kemikalieinspektionens myndighetsutövande, medan de flesta andra förslagen kan bidra till att uppfylla delar av Sveriges miljömål inklusive miljökvalitetsmålet Giftfri miljö. Kemikalieinspektionen lämnar synpunkter på de styrmedel som bedöms ha störst påverkan på Giftfri miljö vilka återfinns i avsnitt

- 15 skattereduktion för hyr-, begagnat och reparationstjänster
- 16 underlätta för hushållen att förebygga avfall
- 17 förebygg avfall i statliga och kommunala verksamheter
- 18 stärk rätten att reklamera undermåliga produkter
- 19 stärk förtroendet och öka rättssäkerheten inom begagnathandel och delning.

Kemikalieinspektionen lämnar också synpunkter på de förslag som har direkt påverkan på Kemikalieinspektionens myndighetsutövande

- avsnitt 17.2.1 om att förebygga avfall i statliga verksamheter,
- avsnitt 19.2.3 om vägledande information om när återanvändning bör undvikas,
- avsnitt 19.2.4 utreda hur EU:s produktregler bör tolkas vid handel med begagnade produkter.

Del I

Kemikalieinspektionen delar utredningens övergripande problemformulering på s 16 om att den linjära ekonomin inte är hållbar och att det i sin tur leder till att de livsuppehållande ekosystemen är hotade. Resursuttaget i form av energi, lagerresurser och förnybara råvaror behöver förändras i hållbar riktning och i vissa fall begränsas, vilket innebär en omfattande samhällsomställning. Denna omställning kommer bland annat att kräva att materialens värde tas till vara genom att uppkomsten av avfall i högre grad förebyggs och genom att det avfall som ändå uppstår i så stor utsträckning som är möjlig tas tillvara som resurs.

Kemiska ämnen har olika funktioner i blandningar, material och varor. De flesta kemiska ämnen finns kvar när varor och material blir avfall. Farliga kemiska ämnen kan utgöra risker i olika delar av materialens livscykel. Väl fungerande förebyggande kemikalielagstiftning och internationella överenskommelser är därför grundläggande för att minska risken för att människa och miljö ska skadas under ämnens och materials livscykler.

Kemikalieinspektionen anser att en ökad grad av cirkularitet av naturresurserna behövs för att hantera vår tids stora samhällsutmaningar. Tillverkning av varor och hantering av avfall står för en betydande del av spridning och exponering för farliga kemiska ämnen vilket ytterligare motiverar ett ökat utnyttjande av redan tillverkade varor, inklusive en ökad återanvändning. Samtidigt är det viktigt att återcirkuleringen av material kan ske på ett kontrollerat sätt så att inte farliga kemiska ämnen sprids och orsakar allvarliga effekter på människa och miljö.

Vi bedömer att en förebyggande kemikalielagstiftning, utfasning av särskilt farliga ämnen och väl fungerande informationssystem i leverantörsleden är en förutsättning för en cirkulär ekonomi.

Avsnitt 5.1 Indikatorer för cirkularitet och resurseffektivitet

Kemikalieinspektionen instämmer i att det behövs bra indikatorer för att följa utvecklingen och att mätten även måste indikera kvaliteten på materialens utnyttjande inte enbart kvantiteten material som hanteras.

Avsnitt 8 Mycket aktivitet i Sverige – men utan samlad strategi

Kemikalieinspektionen delar inte i sin helhet utredningens beskrivning av målstyrningen i Sverige. I utredningen saknar vi vissa mål som finns i Generationsmålet, miljökvalitetsmålet Giftfri miljö och etappmålen för farliga ämnen som har betydelse för utvecklingen av resurseffektiva och giftfria kretslopp och därmed cirkulär ekonomi.

I *preciseringarna* till Giftfri miljö tydliggörs inriktningen för att nå miljökvalitetsmålet, dvs. vad som ger förutsättningar för att nå målet. Dessa handlar bland annat om att

minska den sammanlagda exponeringen, att fasa ut särskilt farliga ämnen så långt som möjligt och att informationssystem om kemiska ämnen i material och varor måste finnas på plats. Av miljö kvalitetsmålet framgår också vilka ämnen som ska betraktas som särskilt farliga.

Miljömålen följs upp med bedömning av om *förutsättningar i form av styrmedel och åtgärder finns på plats för att kunna nå målen*, dvs. det är inte endast miljö kvaliteten som följs upp i miljömålssystemet. Den årliga uppföljningen av miljömålen är ett underlag till regeringens budgetproposition till riksdagen.

Etappmålen ger ytterligare en konkretisering och riktning för hur Sveriges miljömål ska nås. Etappmålen är målövergripande. I utredningen saknas etappmålet om giftfria och resurseffektiva kretslopp som vi bedömer är en hörnsten i arbetet för en cirkulär ekonomi.

Kemikalieinspektionen redovisade till regeringen i augusti 2016 hur miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö förhåller sig till de globala hållbarhetsmålen.¹ En viktig slutsats var att miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö med preciseringar och etappmål är konkretare än mål och delmål i Agenda 2030 avseende kemikalier. Agenda 2030 säger inget om hur föroreningar av vatten, hav, livsmedel m.m. ska förebyggas. Det finns däremot tydligt uttryckt i de svenska miljömålen som vi beskrivit ovan. Dessa mål är en viktig grund för Sveriges agerande inom EU och internationellt för en stärkt förebyggande kemikaliekontroll som är nödvändig för att nå Giftfri miljö här hemma, men som också bidrar till minskade kemikalierisker i andra länder.

Vår bedömning är därför, i motsats till utredningen, att hållbarhetsmålen inte är tillräckligt konkreta för att kunna vägleda i hur målen ska uppnås avseende kemikalier. Som exempel kan nämnas mål 3.9 som handlar om att "väsentligt minska antalet döds- och sjukdomsfall till följd av skadliga kemikalier...". Ett annat exempel är mål 11.6 att städerna ska minska sin miljö påverkan avseende kemikalier. Det finns ingen vägledning för varken företag eller myndigheter om hur detta ska ske.

Vi delar dock utredningens slutsatser om att Sveriges miljömål ytterligare skulle kunna förstärkas i företagets arbete. I uppdraget för regeringens nationella miljömålssamordnare, ingår att föreslå hur miljömålssystemet kan göras mer användbart för näringslivets aktörer. Uppdraget ska redovisas den 30 juni 2017.

8.2.2: I kapitel 8 saknar vi förutom etappmålet om giftfria och resurseffektiva kretslopp även strecksatsen till Generationsmålet om att minimera negativ påverkan på hälsa: "Människors hälsa utsätts för minimal negativ miljö påverkan samtidigt som miljöns positiva inverkan på människors hälsa främjas". En cirkulär ekonomi måste också skydda människors hälsa för att vara långsiktigt hållbar.

Vad gäller uppföljning av generationsmålet har SCB nyligen tagit fram förslag till indikatorer för Generationsmålet.² De målsvariga myndigheterna har också i den

¹ Kemikalieinspektionen (2016) Underlag för Sveriges genomförande av Agenda 2030. Rapport 10/16.

² <https://www.naturvardsverket.se/upload/miljoarbete-i-samhallet/miljoarbete-i-sverige/regeringsuppdrag/2017/skrivelse-ru-indikatorer-miljokvalitetsmal-genmal.pdf>

senaste årliga uppföljningen av miljömålen visat på hur åtgärder för miljö kvalitetsmålen bidrar till generationsmålet strecksatser och till Agenda 2030.³

I arbetet med att nå Giftfri miljö är EU och internationellt de viktigaste arenorna för Sverige att verka på eftersom kemikalielagstiftningen är harmoniserad och handeln med varorna är global. Kemikaliepolitiken är i stort inriktad på dessa arenor och för att bedriva en framgångsrik politik inom cirkulär ekonomi är den svenska arenan inte tillräcklig. Sverige ska bidra till andra länders utveckling och i skrivelsen Politiken för global utveckling (PGU) beskrivs särskilt genomförandet av Agenda 2030. Vikten av att hantera riskerna med farliga kemiska ämnen finns nämnt under Hav och marina resurser, Hållbar konsumtion och produktion samt Hälsa i denna skrivelse.

8.2.4: Kemikalieinspektionen saknar, i detta kapitel, en beskrivning av de strategiska samverkansgrupperna som bildats under regeringens innovationsråd, där ett av programmen handlar om cirkulär och biobaserad ekonomi. Syfte är att genom samverkan hitta nya innovativa lösningar som stärker konkurrenskraften, bidrar till en hållbar utveckling och skapar nya jobb. Det återstår att se hur väl det går att finna lösningar som kombinerar dessa tre aspekter, men Kemikalieinspektionen understryker behovet av att samarbete sker mellan myndigheter, akademi och företag för att hitta vägar framåt för så stora utmaningar som det innebär. Se även avsnitt 9.

8.3: För att uppnå Giftfri miljö så är kemikaliepolitiken som nämnts ovan i stor utsträckning inriktad på EU och den internationella arenan. Inom SAICM och de globala konventionerna finns viktiga mål och verktyg. Se även avsnitt 11.

8.3 och 8.5: Kemikalieinspektionen delar inte utredningens bedömning om att de globala hållbarhetsmålen innehåller mer av hur målen ska uppnås jämfört med de svenska miljö kvalitetsmålen med tillhörande etappmål, men håller med om att de globala målen omfattar en större helhet av samhällsutmaningar.

Avsnitt 9 Förslag: Nationell samverkan och en delegation för cirkulär ekonomi
När det gäller förslaget att tillsätta en delegation är det enligt Kemikalieinspektionen viktigt att en eventuell ny delegation kan tillföra ett unikt mervärde och att gränsdragningar mellan myndigheter och andra samlande initiativ, såsom exempelvis Agenda 2030-delegationen, tydliggörs. Det är också viktigt att kemikalieaspekterna har en naturlig plats i ett sådant arbete.

DEL II

Avsnitt 11 Inledning och utgångspunkter

11.2.1 Kemikalieinspektionen instämmer i utredningens konstaterande att det behövs stora insatser på steg 1 och 2 i avfallshierarkin för att förebygga och återanvända produkter. Avfallshierarkin är numer också inskriven i svensk lagstiftning. I definitionen av avfallsförebyggande ingår att a) minska mängden avfall, inbegripet genom återanvändning av produkter eller förlängning av produkters livslängd b) den

³http://www.miljomal.se/Global/24_las_mer/rapporter/malansvariga_myndigheter/2017/au2017.pdf

negativa påverkan av miljön och människors hälsa genom det genererade avfallet, eller c) innehållet av skadliga ämnen i material och produkter.

Vilka åtgärder som ska prioriteras ska utgå ifrån att aktörerna ska vidta de åtgärder som är bäst för människors hälsa och miljö. Kemikalieinspektionen delar uppfattningen att varor och byggnader behöver utnyttjas under längre tid och mer effektivt.

11.2.2 – 11.2.3: Strecksatsen till Generationsmålet om att minimera negativ påverkan på hälsa saknas ("Människors hälsa utsätts för minimal negativ miljöpåverkan samtidigt som miljöns positiva inverkan på människors hälsa främjas"). Giffri miljö ska skydda både hälsa och miljö.

11.2.4: Delmål 12.4 i Agenda 2030 saknas helt i utredningen, vilket är det globala kemikalie- och avfalls målet: "Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljö". Detta mål är centralt för den internationella förebyggande kemikaliekontrollen i Agenda 2030, och Kemikalieinspektionen arbetar på flera sätt för att konkretisera vad det betyder i form av behov av åtgärder i exempelvis utvecklingsländer.

Avsnitt 12 Nulägesbeskrivning och hinderanalys

Kemikalieinspektionen delar utredningens analys av övergripande hinder (12.1) och vill särskilt understryka problemen (i 12.1.5) med att varor inte är designade för en cirkulär ekonomi och att det saknas information om kvalitetsaspekter såsom hållbarhet, innehåll av farliga ämnen, reparerbarhet mm vilket gör att varans pris blir starkt vägledande vid inköpstillfället.

12.2.1 Produktsäkerhet. Då det ska bedömas från fall till fall om en ändring av en produkt medför att det är fråga om en ny produkt eller inte delar vi utredningens bedömningar om att det kan bli svåra och oförutsebara gränsdragningsproblem. Kemikalieinspektionen kan se att sådana problem exempelvis kan uppstå vid tillämpningen av leksaksdirektivet och RoHS-direktivet.

12.3.2 Produktsäkerhet. Vi delar inte utredningens bedömning om att det finns oklarheter om vilka skyldigheter begagnat-aktörerna har att bistå konsumenter med information om farliga ämnen. Som exempel på s. 187 står det att "Exempelvis finns oklarheter om vilka skyldigheter begagnat-aktörer har att... ge konsumenter information om farliga ämnen" (hänvisning till artikel 33 Reach). Bestämmelsen i sig uttrycker tydligt att leverantören ska lämna information om SVHC-ämnena till konsumenter när de begärt att få denna information, problemet är istället att det ofta är praktiskt omöjligt för begagnat-aktörer att uppfylla kravet på informationslämnande i och med att kravet på och tillgången till information försvunnit i konsumentledet vid den första försäljningen. Det handlar alltså snarare om en brist i vägledning av hur bestämmelsen ska uppfyllas än om den ska uppfyllas.

Avsnitt 13 Vägval

Kemikalieinspektionen håller med om att samhällsstrukturerna är en viktig pusselbit om man i det lägger aspekter som attityder och konsumenternas kunskap om produkter och tillgång till service.

Avsnitt 15 Inför skattereduktion för hyr- begagnat- och reparationstjänster

Kemikalieinspektionen är generellt positiv till att öka varors livslängd. I vissa fall finns skäl till undantag från längre återutnyttjande, när utvecklingen av nya varor innebär mindre risker och belastning på hälsa och miljö.

Kemikalieinspektionen lämnar nedan synpunkter på delar i hyberavdraget.

15.3.5

Uthyrning

Kemikalieinspektionen är positiv till att styra från konsumtion av varor till konsumtion av tjänster och att ägandet därmed flyttas från konsumenter till leverantörer.

Kemikalieinspektionen ställer sig tveksam till att begränsa avdraget till att hyra och leasa till ett år. Vår invändning är att det för vissa varukategorier finns en risk att det gynnar kortsiktig användning och skapar ett incitament till att byta ut varje år, istället för att få en hög utnyttjandegrad under lång tid. Många kapitalprodukter har mycket lång livslängd och behöver inte byta användare varje år. De stora fördelarna med ett ökande hyrsystem/tjänstesamhälle är att den som hyr ut behåller ansvaret för kvalitet och därmed har fördelar av en lång livslängd och möjligheten att byta komponenter osv. Målet för många varutyper är inte att ha många användare utan att höja kvaliteten, förlänga och öka användningstiden. Därmed kan vi minska den totala användningen av materialresurser inklusive kemikalier. Exempel på varor som kan lämpa sig för lång användning av en brukare är TV-apparater, skrivare och mobiltelefoner.

Vi ser en risk att begränsningen till ett år, men även längre hyresavtal, stimulerar ett beteende där konsumenter väljer att hyra för att kunna byta ofta till den senaste modellen eller mest moderna produkten. Ett sådant beteende gynnar förmodligen inte en ökad cirkularitet.

Varor som fungerar bra att dela på grund av att de bara används kortare perioder i taget av samma brukare är bilar och större trädgårdsredskap. I det fallet är systemet med en gemensam pool sannolikt mer funktionellt än kontrakt begränsade till ett år hyrestid.

Offentlig upphandling bör styras mer mot hyra och mindre mot köp och ägande för att öka tillverkarens motivation att producera hållbart och minska kostnaderna för underhåll och löpande förbrukningsmaterial. Även i detta fall kan vi se vinster i form av minskad total användning av materialresurser inklusive farliga kemiska ämnen.

Många hyresavtal handlar tyvärr om en förtäckt avbetalning med höga räntekostnader. Om dessa typer av hyra ökar leder det till ökade kostnader för offentlig sektor utan att leverantörerna tar något ansvar för att produkterna håller

längre. Det finns anledning att ta detta i beaktande vid den vidare utvecklingen av förslaget.

Reparera

Generellt stödjer Kemikalieinspektionen principen att göra arbete billigare för att öka drivkraften att utnyttja reparationer och andra cirkulära tjänster. Det är dock en stor omställning att förändra befintliga samhällsstrukturer, såsom grundläggande prisbilder i kombination med rådande attityder. Detta bör dock inte hindra att ta steg i denna riktning. Som komplement till föreslagna styrmedel bör attityder kring nymodighet, reparationer, sam användning mm lyftas fram och diskuteras. Inför utbildningsmoment i konsumentkunskap om att renovera mobiltelefoner, vitvaror, etc., exempelvis som en del i skolans teknik- eller hemkunskapsundervisning. Information om reparation av konsumentprodukter kan också spridas via konsumentvägledarna i kommunen eller genom att tillhandahålla reparationsstugor på återvinningscentralen.

Avsnitt 16 Underlätta för hushållen att förebygga avfall

Kemikalieinspektionen stöder förslaget till att ge kommunerna i uppdrag att underlätta för hushållen att förebygga avfall.

Avsnitt 17 Förebygg avfall i statliga och kommunala verksamheter

Kemikalieinspektionen är positiv till att kommunala och statliga verksamheter ska förebygga avfall i större utsträckning. Vi tror att det, förutom att införa detta som ett krav i de statliga verksamheternas miljöledningssystem, även behövs stöd och verktyg, t.ex. genom spridning av goda exempel, vilket förslagsvis kan ske i Naturvårdsverkets arbete med att ta fram program för förebyggande av avfall. Vi ser även att Upphandlingsmyndighetens arbete spelar en viktig roll för att stötta övriga myndigheternas upphandlingar. Hur ramavtalen utformas kan ha stor påverkan.

Avsnitt 18 Stärk rätten att reklamera undermåliga produkter

Kemikalieinspektionen är positiv till förslaget med en längre reklamationstid. Detta är ett sätt att förstärka tillverkarens ansvar för att de produkter och varor som sätts på marknaden är av god kvalitet. Detta är ett steg i rätt riktning för ett utökat producentansvar, där det optimala vore om tillverkaren har ansvar i hela livscykeln och i första hand säljer en tjänst, inte en vara.

För att förstärka konsumenters skydd mot särskilt farliga ämnen föreslår Kemikalieinspektionen att överväga att det ska vara ett tillräckligt skäl för att häva köpet under den aktuella reklamationstiden om försäljaren underlåter att informera om innehåll av särskilt farliga ämnen inom 45 dagar enligt Reach artikel 33 eller att varan visar sig innehålla särskilt farliga ämnen på kandidatförteckningen.

Avsnitt 19 Stärk förtroendet och öka rättssäkerheten inom begagnathandel och delning

19.2.3 Kemikalieinspektionen ställer sig bakom förslaget om att myndigheter bör ta fram vägledande information om när återanvändning bör undvikas. Varken privatpersoner eller företag som säljer begagnade varor kan förväntas ha fullständig

information om produkternas innehåll, beskaffenhet eller eventuella risker med produkterna. Samtidigt har inte heller myndigheterna tillgång till en detaljerad information. Vi får kontinuerligt en ökad kunskap om farliga ämnen, deras egenskaper och var de finns, vilket komplicerar en tydlig vägledning i risker med farliga ämnen i begagnade material och varor. En vägledning utifrån befintlig kunskap kan dock bidra till att förbättra statusen och minska oron både för den som säljer och köper begagnade varor.

Kemikalieinspektionen vill understryka behovet en större transparens om vad varor och produkter innehåller och att denna information kan följa med i hela livscykeln. Sådana system behöver utvecklas inom EU och internationellt. Det behövs tekniska lösningar för att föra över denna typ av information till begagnat- respektive avfallsledet.

19.2.4 Kemikalieinspektionen ser inte några stora oklarheter i EU-lagstiftningen som berör farliga ämnen vid andrahandsförsäljning eller leveranser av redan använda produkter i de fall när sådana krav också finns för nytillverkade varor (t.ex. i RoHS och Reach) Däremot är det ett stort problem att informationen om innehåll av farliga ämnen saknas när varorna når begagnatmarknaden, vilket gör att det är svårt att leva upp till kraven vid försäljning av begagnade varor. Kemikalieinspektionen anser att det är ett bra förslag att utreda och klargöra eventuella oklarheter eller krav som är svåra att leva upp till i EU:s produktregler vid handel av begagnade produkter..

I detta ärende har generaldirektör Nina Cromnier beslutat. Anne-Marie Johansson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också Wiktor Andersson, Sofie Johansson och Anne Marie Vass deltagit.

På Kemikalieinspektionens vägnar

Nina Cromnier

Anne-Marie Johansson